

ירון אלי ושות' משרד עורכי דין
Yaron Eli & Co Law Office
www.eli-law.co.il

לשכת עורכי הדין – מחוז מרכז

הרצאה – "פייסבוק לייב" – 03.05.2020

משבר הקורונה – "מענקים לעצמאים"

ירון אלי, עו"ד (יועץ מס)

מענק לעצמאים – הפעימה הראשונה"

ביום 02.04.2020 אישרה הממשלה תקנות לשעת חירום (מענק סיוע לעצמאים בשל התפשטות נגיף הקורונה – "התקנות") במסגרת תוכנית הסיוע הכלכלית של מדינת ישראל בכלל, וכסיוע לעסקים קטנים ובינוניים בפרט. המנגנון שנקבע הינו מנגנון פשוט קל במסגרתו מגישים את הבקשה באופן מקוון דרך אתר רשות המסים כאשר התשובה לזכאות או לאו - אמורה להינתן במייד.

מענק הסיוע יעמוד על 65% מהכנסתו הממוצעת החודשית של עצמאי בשנת המס 2018, ועד לסכום כולל של 6,000 ₪ (לפי הנמוך); במקרים שבהם עלתה ההכנסה החודשית הממוצעת על 16,000 ₪, המענק יפחת עד לסכום של 3,000 ₪. עוד יצויין כי "עצמאים חדשים", קרי עצמאים שהחלו את פעילותם בשנת 2019 (עד ליום 01.09.19), ההכנסות יחושבו באופן יחסי לאותה שנה. להלן תנאי הסף לקבלת המענק ב"פעימה הראשונה" (במצטבר):

1. העצמאי הינו יליד 1999 או קודם לכן. יש לציין כי בתוכנית המקורית של משרד האוצר נקבע כי המענק יינתן לעצמאים בני 28 ומעלה.

16 Bar Kochva St. – "Beit Noa" (4th Floor)

Beser Complex – Bnei Brak Business Center (B.B.C)

Bnei Brak, Israel (P.C 5126107)

Tel: 972 3 6744685; Fax: 972 76 5393457

Website: www.eli-law.co.il E-mail: contact@eli-law.co.il

2. העצמאי היה עם תיק פעיל ברשויות המס לפחות בתקופה שבין ה 01.09.19 ל 29.02.2020.
3. העצמאי הגיש דו"ח לשנת המס 2018, וכן הגיש דוחות מע"מ שוטפים. ביחס ל"עצמאים חדשים" – הוגש דו"ח לשנת המס 2019.
4. "ההכנסה החייבת" בשנת המס 2018 לא עלתה על 240,000 ₪ ליחיד, ו/או 340,000 ₪ לזוג (לפי העניין). לעניין זה הביטוי "הכנסה חייבת" הינו רחב וכולל בחובו גם הכנסות פטורות, והינו לפני קיזוז "הפסדים עסקיים". "ההכנסה החייבת" אינה כוללת רווחי הון ושבח בהיותם רווחים חד פעמיים (לרוב).
5. ההכנסה החודשית הממוצעת עולה על 2,000 ₪.
6. מחזור עסקאותיו של העצמאי בחודשים מרץ – אפריל 2020 ירד בשיעור העולה על 25% ממחזור עסקאותיו בשנת 2019.
7. העצמאי ניהל ספרים כדין.
8. יש להגיש את הבקשה למענק עד ליום 10.06.2020.

'לקונות' בתקנות/במענקים של ה"פעילה הראשונה":

1. הבעייתיות המהותית ביחס למדווחים לפי בסיס מזומן. המחזורים הרלבנטיים לא בהכרח משקפים את העבודה שבוצעה בפועל. לרוב, מדובר על גבייה של פרויקטים ישנים.
2. אין התייחסות ל"שכירים בעלי שליטה" בחברת מעטים. מחד, רואים בהם כשכירים ולא כעצמאים רגילים (לעניין מע"מ), ברם מאידך – הם אינם מוגדרים כ"עובדים רגילים" לעניין ביטוח לאומי, ולפיכך - אינם זכאים לדמי אבטלה, ימי מחלה וכו'.
3. אין פיצוי מדורג למי שהכנסתו עלתה במעט על 240,000 ₪ בשנה. כך למשל, ובדומה לשיעורי המס הפרוגרסיביים שנהוגים בשיטת המיסוי בישראל (סעיף 121 לפקודת מס הכנסה), ניתן היה לקבוע כי עלייה זניחה על התקרה (240K), תביא להפחתה (יחסית) במענק, ולא תביא לשלילת המענק בכללותו.
4. מה קורה במקרה של נישואים חד מיניים?
5. המענק חייב במס הכנסה אולם פטור ממע"מ וביטוח לאומי.
6. מרבית "העצמאים חדשים" (עצמאים שפתחו תיק במהלך שנת 2019 כאמור לעיל) יזכו למענק (אם בכלל) רק לאחר הגשת הדו"ח השנתי לשנת 2019, דבר שעשוי לעקר את התכלית של התוכנית לעזרה מיידי לעסקים.

(לעיון בנוסח המלא של התקנות - "פעילה ראשונה")

מענק לעצמאים – הפעימה השנייה

ביום 24.04.2020 פורסמו התקנות לשעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (מענק סיוע לעצמאים ולשכירים בעלי שליטה בחברת מעטים – "התקנות") כהמשך לתוכנית הסיוע הכלכלית של מדינת ישראל בכלל, וכסיוע לעסקים קטנים ובינוניים בפרט. הביקורות הרבות שהושמעו כנגד המענקים ב"פעימה הראשונה" הוטמעו, בחלקם, במסגרת התקנות החדשות וציבור משמעותי נוסף של עצמאים התווסף למעגל הסיוע (כמו למשל – "שכירים בעלי שליטה", עצמאים שהרוויחו עד מיליון ₪ בשנה וכו'). חרף הפרסומים תחילה, האפשרות להגיש בקשה לקבלת מענק ב"פעימה השנייה" תחל ביום **06.05.2020**. התשלום יינתן בתוך 5 ימים.

מענק הסיוע במסגרת הפעימה השנייה יעמוד על 70% מהכנסתו הממוצעת החודשית של העצמאי, ועד לסכום כולל של 10,500 ₪ (לפי הנמוך); במקרים שבהם עלתה ההכנסה החודשית הממוצעת על 40,000 ₪, המענק יפחת בשיעור של 17.3% מהסכום העודף. לצורך הדוגמא, עצמאי שהכנסותיו בשנת 2018 עמדו על 600,000 ₪ (שהם 50,000 ₪ חודשית בממוצע), יקבל מענק (ב"פעימה השנייה") בסכום של **8,770 ₪**.

להלן התנאים לקבלת המענק ב"פעימה השנייה":

1. העצמאי הינו יליד 1999 או קודם לכן.
2. העצמאי היה עם תיק פעיל ברשויות המס לפחות בתקופה שבין ה 01.09.19 ל 29.02.2020.
3. העצמאי הגיש דו"ח לשנת המס 2018 וכן הגיש דוחות מע"מ שוטפים. ביחס ל"עצמאים חדשים" – הוגש דו"ח לשנת המס 2019. "עצמאים חדשים" לענין זה – מי שהקים את עסקו בשנת 2018 והיו לו "הפסדים עסקיים" באותה שנה או שהקים את עסקו בשנת 2019. חידוש לעומת ההגדרה ב"פעימה הראשונה" שבה נקבע שהעסק הוקם עד ליום 01.09.19.
4. "ההכנסה החייבת" בשנת המס 2018 לא עלתה על **1,000,000 ש"ח** (בוטל המבחן של בחינת הכנסות בני הזוג יחדיו ותקרת ההכנסות עולה כעת על פי 4 בפעימה הראשונה – התקרה עמדה על 240 אלף ₪). הכנסות שאינן מיגיעה אישית – יחולקו, ככלל, שווה בשווה בין בני הזוג בהתאם למנגנון שקבוע ביחס לחישוב הכנסות נפרדות של בני זוג.

16 Bar Kochva St. – "Beit Noa" (4th Floor)

Beser Complex – Bnei Brak Business Center (B.B.C)

Bnei Brak, Israel (P.C 5126107)

Tel: 972 3 6744685; Fax: 972 76 5393457

Website: www.eli-law.co.il E-mail: contact@eli-law.co.il

5. ההכנסה החודשית הממוצעת עולה על 714 ₪ (ב"פעילה הראשונה" התקרה המינימאלית החודשית עמדה על 2,000 ₪ בממוצע). לעניין זה הביטוי "הכנסה חייבת" הינו רחב וכולל בחובו גם הכנסות פטורות, והינו לפני קיזוז "הפסדים עסקיים".
6. מחזור עסקאותיו של העצמאי בחודשים מרץ – יוני 2020 (ב"פעילה הראשונה" הבחינה היתה מול מחזורים מרץ – אפריל 2020) ירד בשיעור העולה על 25% ממחזור עסקאותיו בשנת 2019. במקרה של "עצמאים חדשים" – מי שהחל בעיסוקו ביום 01.03.2019 ואילך – יעשו חישוב ממוצע של 12 החודשים (01.03.19 – 29.02.20) והתוצאה תוכפל ב 4.
7. העצמאי ניהל ספרים כדן, וספריו לא נפסלו בקביעה חלוטה.
8. יש להגיש את הבקשה למענק בתוך 70 יום (החל מיום 06.05.20).

מענק ל"שכירים בעלי שליטה":

כחלק מהתובנות מיישום ה"פעילה הראשונה", "שכירים בעלי שליטה" נכללו הפעם במסגרת חבילת המענקים של ה"פעילה השנייה". מיהו "שכיר בעל שליטה"?

- א. קיבל שכר ברצף מהחברה שבשליטתו בתקופה שבין 01.10.2019 ועד ליום 29.02.2020 (לפחות).
- ב. הוא מחזיק ב 10% לפחות מהזכויות ב"חברת המעטים" (ככלל, חברה שמחוזקת עד 5 אנשים). מהן "זכויות שליטה"? הזכות למנות מנהל, דירקטוריון, הזכות לקבלת דיבידנד וכו'.
- ג. הוא מוגדר כ"שכיר בעל שליטה" לעניין חוק הביטוח הלאומי. ככלל, שכיר בעל שליטה משלם דמי ביטוח נמוכים יותר מ"שכיר רגיל" נוכח העובדה שאינו זכאי לדמי אבטלה.

התנאים לקבלת המענק בידי "שכירים בעלי שליטה"?

- א. סכום הכנסתו החייבת אינה עולה על 1,000,000 ₪. לצורך חישוב הכנסתו החייבת, יש לצרף להכנסתו גם את חלקו ברווחי החברה שבשליטתו. לצורך הדוגמא, שכיר שמחזיק ב 25% מזכויותיה של חברה פלונית, יש לזקוף בחישוב הכנסתו החייבת [לדוגמא – השכר/דמי הניהול שהוא מקבל מהחברה] גם רבע (25%) מהכנסתה החייבת של החברה. יודגש – הבדיקה לזכאות תהיה לפי הירידה במחזור של החברה ולא להפחתה (ככל שהיתה) בשכר שנמשך בתקופה האמורה.

16 Bar Kochva St. – "Beit Noa" (4th Floor)

Beser Complex – Bnei Brak Business Center (B.B.C)

Bnei Brak, Israel (P.C 5126107)

Tel: 972 3 6744685; Fax: 972 76 5393457

Website: www.eli-law.co.il E-mail: contact@eli-law.co.il

- ב. שכר העבודה החודשי הממוצע של בעל השליטה לא פחת מ 714 ₪.
- ג. שאר התנאים האמורים לעיל ביחס ל"פעילה השנייה" (בכפוף להתאמות הנדרשות ולפי העניין) – ירידה במחזורים, ניהול ספרים כדין, הגשת דוחות וכו'.
- ד. **סכום המענק** – המענק יעמוד על 70% משכר העבודה החודשי הממוצע שקיבל, ועד לסכום כולל של 10,500 ₪ (לפי הנמוך); במקרים שבהם עלה שכר העבודה החודשי הממוצע על 40,000 ₪, המענק יפחת בשיעור של 17.3% מהסכום העודף. לשם המחשה – "שכיר בעל שליטה" שקיבל שכר ממוצע שבין 15,000 ₪ ל 40,000 ₪ בחודש – ייהנה משיעור המענק המלא, קרי, 10,500 ₪. פחות מ 15,000 ₪ בחודש, המענק יהיה לפי 70% מהשכר בפועל. מעל 40 אלף ₪ בחודש - המענק יפחת בשיעור של 17.3% מהסכום העודף.

תוספת מענק ל"עצמאים קטנים":

ייתכן **בנוסף** מענק מיוחד ל"עצמאים קטנים" - עצמאים שמחזור עסקיהם החודשי עולה על 1,500 ₪, אולם הינו פחות מ 25,000 ₪ [בכפוף לקיום התנאים האמורים לעיל (בהתאמות הרלבנטיות), קרי, ירידה במחזור (יודגש - הירידה במחזור בשיעור העולה על 25% תעשה תוך בדיקת מחזורים מרץ – אפריל 2020 בלבד ולא לפי מרץ – יוני 2020), הגשת דוחות, ניהול ספרים כדין וכו']. סכום המענק המיוחד ינוע בין 700 ש"ח ל 3,025 ₪, כמפורט להלן:

תוספת המענק ל"עסק קטן" (₪)	ממוצע מחזור חודשי
700	8,333 – 1,500
1,875	8,334 – 16,667
3,025	25,000 – 16,668

'לקונות' בתקנות/במענקים של ה"פעילה השנייה":

1. יש לשים לב כי בעקבות המענק כאמור - חברות מעטים עשויות לעלות כעת לביקורת ביחס לשאלה האם מדובר ב"חברות ארנק"?

ירון אלי ושות' משרד עורכי דין
Yaron Eli & Co Law Office
www.eli-law.co.il

2. הבעייתיות המהותית ביחס למדווחים לפי **בסיס מזומן**. המחזורים הרלבנטיים לא בהכרח משקפים את העבודה שבוצעה בפועל. לרוב, מדובר על גבייה של פרויקטים ישנים.
3. שכירים בעלי שליטה במס' חברות – האם חישוב נפרד בכל אחת מהחברות לעניין מס' מענקים פוטנציאליים? כנראה שלא והחישוב יהיה לפי סך כל הכנסותיו מכל החברות שבשליטתו. כמו כן, המענק יינתן פעם אחת בלבד (אין "כפל מבצעים").
4. על "שכירים בעלי שליטה" לוודא שהם אכן מסווגים כך בביטוח לאומי.
5. יש "כפל מבצעים". הזכאות למענק ב"פעילה הראשונה" אינה שוללת את הזכאות בפעילה השנייה.
6. מה הדין במקרה של שכיר שמקבל אבטלה שהוא **גם** עצמאי?
7. המענק **חייב** במס הכנסה אולם פטור ממע"מ וביטוח לאומי. יש להוציא קבלה.
8. מרבית "העצמאים חדשים" (עצמאים שפתחו תיק במהלך שנת 2019 כאמור לעיל) יזכו למענק רק לאחר הגשת הדו"ח השנתי לשנת 2019, דבר שייעקר את התכלית של התוכנית לעזרה **מיידי** לעסקים.
9. מאחר והמענק מותנה, בין היתר, על המחזורים שיהיו בחודשים מאי – יוני 2020, העצמאי יידרש להצהיר מראש על ירידה צפויה במחזורים כאמור.
10. לאור כך שרשויות המס דחו את מועדי הדיווח השוטפים (מע"מ למשל), צפויים עיכובים בבדיקות הזכאויות של העצמאים.

[\(לעיון בנוסח המלא של התקנות - "פעילה שנייה"\)](#)

** כל האמור לעיל אינו מהווה ייעוץ משפטי או תחליף לייעוץ משפטי והוא בגדר מידע כללי בלבד. יש לעיין בהוראות החוק והתקנות, וכן להיוועץ באופן פרטני בהתאם לנסיבות הרלבנטיות.

16 Bar Kochva St. – "Beit Noa" (4th Floor)

Beser Complex – Bnei Brak Business Center (B.B.C)

Bnei Brak, Israel (P.C 5126107)

Tel: 972 3 6744685; Fax: 972 76 5393457

Website: www.eli-law.co.il E-mail: contact@eli-law.co.il